

Velikonoce pro jednotlivce – tipy a inspirace

Text vznikl jako inspirace pro slavení Velikonoc v r. 2020 a vyšel na www.pastorace.cz

Někteří lidé budou slavit Velikonoce sami.

Nabízíme vám několik tipů, jak plodně prožít velikonoční tridění jen s internetem, biblí (ev. misálkem), křížem a svíčkou.

Čekají nás zvláštní Velikonoce bez možnosti účasti na velikonočních bohoslužbách

Čekají nás zvláštní Velikonoce, protože kvůli karanténě nebude možné se osobně účastnit slavení liturgie. Lidé dlouhodobě připoutaní na lůžko, nebo žijící v odlehlých krajích si už nejspíš takové slavení vyzkoušeli. Pro mnohé to ale bude zkušenost nová.

Sdělovací prostředky nám nabízejí pomoc televizními přenosy a na stránkách www.liturgie.cz najdeme návody k domácímu slavení Velikonočního tridua. Televizní přenosy mají mnozí lidé v oblibě. Mají ale v sobě úskalí pasivity. Můžeme se jen pasivně dívat a také zjistíme, že není jednoduché udržet delší dobu pozornost. Rodinné slavení je výborná věc a pro děti je zvlášť důležité společenství ve víře doma, ne jen v kostele. Ale jsou lidé, kteří budou o velikonočním triduu sami a to buď fyzicky sami, nebo s těmi, kteří se třeba o ně starají, ale zbožnost s nimi nesdílejí. A samozřejmě budou i ti, kteří budou slavit v rodině, ale toto slavení chtějí doplnit hlubším osobním zamyšlením a modlitbou. K těm všem směřují podněty, které nemohou a nemají nahradit ani řádnou liturgii (což stejně nejde), ale ani domácí slavení, které je vřele doporučováno

Velikonoce jsou v první řadě a v zásadě slavností smrti a vzkříšení Pána Ježíše, z čehož plyne naše záchrana. Ta v jistém slova smyslu začíná pro nás osobně křtem, děje se v celém životě včetně smrti a vrcholit má v našem vzkříšení na konci časů.

Zelený čtvrtek večer

Velikonoční triduum je Velký pátek, Bílá sobota a Neděle vzkříšení. A jak je v liturgii zvykem, začíná slavení v předvečer. Tím je právě večer Zeleného čtvrtku. Památka Poslední večeře Ježíše s učedníky, památka ustanovení Eucharistie, velké znamení Ježíšovy služby, když myje učedníkům nohy. A také starozákonní připomínka oslavy vyvedení vyvoleného národa z Egypta. To vše přinášejí biblická čtení, která lze najít na [webu pastorace.cz](http://webu.pastorace.cz), nebo i s rozsáhlejším komentářem na [webu Biblického díla](http://webu.Biblického.díla).

Čtení biblických textů a rozjímání podnětů, kterých si všimnu a uvědomím, jakož i snaha na to odpovědět modlitbou může být zásadní pomůckou pro obohacující prožívání tridua.

Udělejme v duchu několik kroků:

- Přijměme od Ježíše pozvání do večeradla

Nejdřív se přenesme do večeradla, kde je Ježíš a apoštoly. Nejsou to jeho obdivovatelé, ale ti, které si vybral a povolal. A uvažme, že při každém slavení eucharistie čili při každé mši je nám našim Pánem nabídnuto místo u stolu, v kruhu těch, které si on sám vybral. Tedy s miláčkem Janem, prudkým Petrem, dezorientovaným Jidášem a dalšími. A teď si tam dosaďte osoby, které v současnosti z farnosti nebo z rodiny známe. Hlavně ty, kteří nám

nejsou názorově blízcí nebo osobně milí. A podívejme se na ně jako na Ježíšem pozvané hosty, mezi které patřím i já sám. Můžeme Ježíše obdivovat, jakou společnost si vybral a jakou společnost u svého stolu strpí...A nemůžeme nikoho vyloučit.

- Nechme si Ježíšem umýt nohy

Potom si představme Ježíše, jak učedníkům umývá nohy. Možná, že bychom si řekli: „Jaká čest!“ Ale také je možné, že se bychom se cítili být zahanbeni. Co by bylo pro mne snazší – nechat si Ježíšem umýt nohy, nebo přiskočit a začít je mýt jemu? To by mi nespíš dělalo dobře. Ale nechat si sloužit Ježíšem? A co víc – přijmout jeho výzvu, že máme jeden druhému (pardon, ale špinavé, smradlavé, nepěstěné, zestárlé.....) nohy umývat? Nebo vidět, jak Ježíš s láskou myje nohy tomu protivovi odnaproti, té drbně, tomu mému odpůrci? Poprosme o schopnost nohy mýt!

- Zkusme pocítit vděčnost nad současnou nemilou situací

A nakonec si uvědomme rozdíl mezi „dříve“ – kdy pro mnohé z nás bylo velmi snadné a jednoduché „zasednout u Poslední večeře“, tedy jít na mši a přijmout Tělo Páně a mezi „ted“ když je to velmi těžké a pro mnohé v podstatě nemožné! Můžeme se nejen zamyslet, ale i pocítit zahanbení nad tím, jak málo vnímáme velikost mše, když je snadno přístupná (což na této zemi pro mnohé není ani za normálních podmínek!). A také můžeme pocítit vděčnost nad současnou nemilou skutečností, která nám nechtěně dává příležitost hlouběji vnímat velikost daru eucharistie.

- Vydejme se s Ježíšem do Getsemanské zahrady

Vydejme se s Ježíšem, Petrem Jakubem a Janem na Olivovou horu, kde se máme modlit. Drama je už jaksi ve vzduchu, vojáci, kteří mají zatknout Ježíše, jsou již na pochodu, a já? Možná, že bych nejraději utekl. Nebo tu chvíli zaspal a probudil se do bezpečné situace. Modlit se s Ježíšem zde znamená prosit s ním, aby Otec odňal kalich utrpení a zároveň respektovat Boží vůli i s utrpením, tedy kalich přijmout.

Jak je vlastně snadné modlit se křížovou cestu a litovat trpícího a ponižovaného Ježíše, jak je proto tomu nesnadné vytrvat s Ježíšem na Olivové hoře! Přijmout Otcem nabízenou cestu, která vede přes kříž! Věřit v Boží vítězství nad mocí zla ve chvíli, kdy je jasné, že zlo vyhrává a vítězit bude? Jak je těžké počítat Božím vítězstvím „až za horizontem? Promítněme si to do našeho života. Připusťme, jak je v mnohém těžké věřit v konečné Boží vítězství. Uvažme, jak je nesnadné připustit, že Boží vůle půjde středem utrpení, neobejde je, ale také v něm nekončí?

To všechno bychom měli našemu Pánu svěřit v modlitbě velmi a velmi osobní. Nebo to promítnout do bolestného růžence a ten se pomodlit.

Velký pátek

Velkopáteční liturgie má ve svém středu kříž, nástroj skutečného mučení a umučení. Ježíšova smrt na kříži je strašným protipólem k Boží lásce a k Ježíšovu láskyplnému vztahu k trpícím, kteří se kolem něho tlačili.

Bůh nezasáhl!

Představa „Pánbíčka – pomocníčka“, vytvářená podle lidských představ, zde může člověka pohoršit, protože On v tu chvíli nic neudělá. Láskyplný Otec nechá svého Syna umučit a zemřít. Hrozné! A v dějinách se po dnešek opakují situace, kdy Bůh proti utrpení nezasáhne, ač by podle nás měl! Jenže Ježíšova smrt není konec, jakkoliv je skutečná. Kdyby nebylo vzkříšení, museli bychom se nejspíš takového boha zříct. Utéct daleko od něj. Což skutečně ti, kteří k víře ve vzkříšení zatím nedošli, mnohdy udělají. Víra ve vzkříšení nám umožňuje obejmout kříž.

Nechme se ukřižovaným Ježíšem obejmout

Položme si nebo postavme kříž s tělem Ukřižovaného před sebe. V duchu uvolněme obě přibité paže Ukřižovaného a nechme se Ježíšem obejmout. Přitiskněme se na jeho poplivané, zakrvácené, potřhané, zsinané tělo, abychom pocítili, jak doopravdy šel v lásce až na konec. A potom tam místo sebe pokládejme trpící i hřešící, blízké a milé, i ty protivné. Abychom vnímali, že Ježíš opravdu zemřel za všechny lidi.

Prosme, aby se kříž stal cestou ke vzkříšení

Pokusme se v duchu obejmout s Ježíšem jeden náš konkrétní životní kříž, na který si vzpomeneme, který nás akutně nebo dlouhodobě trápí a který je tedy křížem naším i jeho. A připomeňme si aspoň některý kříže našich bližních, ať už jednotlivců nebo skupin, a prosme, aby se pro ně staly cestou ke vzkříšení.

Modlitba na závěr...

I osamělý člověk si může nakonec zazpívat – třeba Svatý kříži, tebe ctíme. Nebo se pomodlit bolestný růženec, případně celý žalm 22. A to celý - od nářku "Bože můj, Bože můj, proč si mne opustil" až k vyjádření důvěry a chvály.

Bílá sobota přes den

Je to den v podstatě bez symbolů kromě kříže, který má být v kostele vystaven od Velkého pátku jako ústřední a jediný symbol. Vystavme si ho doma také.

Ježíšovo tělo leželo v hrobě, naděje jeho učedníků vzaly za své. A my bychom mohli a měli rozjímat slovo apoštola Pavla:

A jestliže Kristus nevstal, marné je naše kázání, marná je vaše víra. (1Kor 15,14)

Máme-li naději v Krista jen v tomto životě, pak jsme nejubožejší ze všech lidí. (1Kor 15,19)

V liturgii Bílé soboty jako by se nic nedělo, protože vše se vlastně už stalo. (Sobotní večerní slavení Vigilie už patří k neděli!) V absenci svátostné liturgie Bílé soboty bychom mohli vnímat prázdnotu, která by tu byla, kdyby se nic nestalo. Ale protože se stalo, je před námi úkol vstoupit do neuvěřitelné, ale skutečné skutečnosti. Do vzkříšení Ježíšova a do vzkříšení našeho, které začíná křtem a dál se rozvíjí.

Velká vigilie slavnosti vzkříšení (v sobotu v noci)

Křest - začátek naší osobní účasti na vzkříšení

Liturgie v úžasné zkratce slaví Ježíšovo Zmrtvýchvstání a náš podíl na něm skrze křest. V této jásavé bohoslužbě tedy neslaví jen vzkříšeného Ježíše, ale také začátek naší osobní účasti na vzkříšení, kterým je křest. Ten znamená připojení k ukřižovanému a vzkříšenému Pánu a vpojení do církve. Křest je něčím, co trvá. Je z Boží strany naprostou jistotou zachraňující Boží lásky. Je tedy velkou šancí, že nás nemožnost slavit velikonoční liturgii ve vší plnosti a kráse přivede k objevování bohatství, které je obsaženo v tom, čemu se říká „Velikonoční tajemství“ a na čem stojí smysl a síla našeho křtu. Tedy ve smrti a vzkříšení našeho Pána, což je nekonečně bohatší a významnější skutečnost, než jakékoliv naše zvyky.

Velikonoční svíce

Ústředním symbolem slavnosti a skutečnosti Ježíšova vzkříšení je velikonoční svíce – paškál. Protože Ježíš je světlem světa, které mělo být smrtí na kříži uhašeno a které neuhasili ani ti, kteří jej křižovali, ani mnozí další v dějinách dávných i nedávných, přidržíme se i my symbolu světla. K tomu nám jako pomůcka může posloužit svíce. Symbolizuje Ježíše jako světlo světa i světlo mého života. Nejlépe by bylo použít křestní svíci, pokud jí máme, která byla při našem křtu rozsvícena od velikonoční svíce – paškálu.

Rozsviťme svíci a přemýšlejme:

- Jak počítám s tím, že se mi tohoto světla dostalo křtem?
- Jak se mi ho dostalo tím, že jsem osobně uvěřil?
- Kde Ježíš vstoupil (dávno či nedávno) do mého života jako světlo, které mi pomohlo nesejít z cesty nebo nezbloudit?
- Zažil jsem toto světlo jako zachraňující?
- Vím s apoštolem, že toto světlo je pokladem, který mám v hliněné nádobě mého nedokonalého křesťanského života? (2Kor 4,7), Ale přes to je stále pokladem?
- A vyznávám v turbulencích života a dějin že „to světlo svítí v temnotě a tma ho nepohltila? (Jan 1,5)

To všechno a mnohé další se mohlo v mém životě stát. Je to důvod k díkům a k důvěře. Vyjádřeme to tedy osobní modlitbou, která konkrétně reaguje na to, nač jsem si vzpomněl.

Svolávat světlo vzkříšeného Krista

Rozsvícenou svíčku můžeme dát na okno, a můžeme svolávat světlo vzkříšeného Krista na dům, kde bydlíme, na naši rodinu a farnost, na ulici i město, na všechny protože všem je nabízeno a všichni jsme potřební.